

M.Ed. (Sem.-4) Examination

B 105

Issues & Challenges in Primary Education

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Section - 1

સૂચના: (1) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચો અને મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.

(2) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.

Q.1 (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

(a) અમેરિકા અને ઓસ્ટ્રેલિયાના પ્રાથમિક શિક્ષણ વચ્ચે તુલના કરો. (ગમે તે સાત મુદ્દા)

(b) 1992 ના અમલીકરણ કાર્યક્રમ અંતર્ગત પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે કરવામાં આવેલી ગમે તે સાત ભલામણો જણાવો.

અથવા

(a) ઇશ્વરભાઈ પટેલ સમિતિએ સમાજોપયોગી ઉત્પાદક કાર્ય અંગે કરેલ ગમે તે સાત ભલામણો જણાવો.

(b) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસ અંગે ટૂંકનોંધ લખો.

Q.1 (B) નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

04

(a) પ્રાથમિક શિક્ષણનો અર્થ જણાવો.

(b) પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસમાં અવરોધરૂપ બનતી ગમે તે બે બાબતો જણાવો.

(c) પ્રાથમિક શિક્ષણની જરૂરિયાત દર્શાવતા ગમે તે મુદ્દાઓ જણાવો.

(d) પ્રાથમિક શિક્ષણનું અસરકારક બનાવવા માટે કયા પગલાં લેવા જોઈએ? ગમે તે બે બાબતો જણાવો.

(e) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણનું વર્તમાન માળખું જણાવો.

(f) કોઠારી કમિશનના અધ્યક્ષનું નામ જણાવો.

Q.2 (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

(a) યુ. કે. અને જાપાનના પ્રાથમિક શિક્ષણ વચ્ચે તુલના કરો. (ગમે તે સાત મુદ્દા)

(b) પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે જ્ઞાનપંચ સંજ્ઞાન સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણો જણાવો.

અથવા

(a) 1986 ની રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ અંગે કરવામાં આવેલી ગમે તે સાત ભલામણો જણાવો.

(b) ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસ અંગે ટૂંકનોંધ લખો.

Q.2 (B) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

03

(a) યુનિવર્સિટી શિક્ષણ આયોગના અધ્યક્ષ કોણ હતા.

(b) સ્વતંત્રતા પહેલા ભારતમાં રચવામાં આવેલા ગમે તે બે શિક્ષણ આયોગના નામ જણાવો.

(c) કોઠારી કમિશન સૂચવેલ શિક્ષણનું માળખું જણાવો.

(d) પ્રાથમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારવામાં શિક્ષકની ગમે તે બે ભૂમિકા જણાવો.

(e) પ્રાથમિક શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારવામાં માતા પિતાની ગમે તે બે ભૂમિકા જણાવો.

Q.3 (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

(a) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે કુદરતી બક્ષિસ ધરાવતા બાળકોની ગમે તે ચાર સમસ્યાઓ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.

(b) પ્રાથમિક શિક્ષણ કક્ષાએ અધ્યાપનની ભાષા કઈ હોવી જોઈએ? શા માટે? ગમે તે સાત કારણો જણાવો.

અથવા

(a) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણની પ્રવર્તમાન સમસ્યાઓ જણાવો.

(b) BISAG નું આખું નામ જણાવીને પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે તેનું પ્રદાન જણાવો. તેના દ્વારા રજૂ થતાં શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોની અસરકારકતા વધારવા માટેના ગમે તે પાંચ સૂચનો આપો.

Q.3 (B) નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

04

(a) કેટલી ઊંચાઈએ બાળકને ધોરણ એકમાં પ્રવેશ આપવામાં આવે છે?

(b) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે જોવા મળતી સ્થગિતતાને દૂર કરવા માટેના ગમે તે બે ઉપાયો જણાવો.

(c) પ્રાથમિક શિક્ષણ કક્ષાએ શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી વચ્ચેનો ગુણોત્તર શું હોવો જોઈએ.

(d) પ્રાથમિક શિક્ષણનું સાર્વત્રીકરણ એટલે શું?

P.T.O

E1855-2

- (e) ભારતના બંધારણની કઈ કલમમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રીકરણનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે?
(f) ગુજરાતમાં યોજાતા પ્રવેશોત્સવનો મુખ્ય હેતુ શો છે?

Q.4 (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

- (a) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે અનુસૂચિત જાતિના બાળકોની ગમે તે ચાર સમસ્યાઓ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.
(b) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે શારીરિક શિક્ષણનાં સંદર્ભમાં જોવા મળતી ગમે તે ચાર સમસ્યાઓ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.

અથવા

- (a) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે અનુસૂચિત જનજાતિના બાળકોની ગમે તે ચાર સમસ્યાઓ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.
(b) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે બાળકોનું અસરકારક રીતે સર્વાંગી મૂલ્યાંકન કરવા માટેના ગમે તે સાત સૂચનો આપો.

Q.4 (B) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

03

- (a) SWOT નું પુરું નામ લખો.
(b) CBF નું પુરું નામ લખો.
(c) પ્રાથમિક શિક્ષણ કક્ષાએ તરૂણાવસ્થાનું શિક્ષણ આપવા માટેના ગમે તે બે હેતુઓ જણાવો.
(d) આત્માસી વર્ગખંડ અટલ શું?
(e) પ્રાથમિક શિક્ષણ ક્ષેત્રે સંગીત શિક્ષણની ગમે તે બે મર્યાદાઓ જણાવો.

E1855-3

GUJARAT UNIVERSITY

M. ED.

ISSUES AND CHALLENGES IN PRIMARY EDUCATION

Time: 2.5 Hrs.]

Paper : B105

[Max Marks – 70

Section – 1

Instructions: (1) Read the questions carefully and write the answers to the point.

(2) Marks will be deducted for irrelevant writing.

1 (A). Answer the following questions.

14

- (a) Write any seven points of comparison between primary education of America and Australia.
(b) State seven recommendations made for primary education in implementation Programme of 1992.

OR

- (a) State any seven recommendations made by Ishwarbhai Patel Committee for Socially Useful Productive Work.
(b) Write a short note on development of primary education in Gujarat.

1 (B). Answer any four of the following questions.

04

- (a) Give the meaning of primary education.
(b) State any two matters that become obstacle in the development of primary education.
(c) State any two points showing the need of primary education.
(d) Which steps should be taken to make the primary education effective? State any two points.
(e) State the current structure of primary education in Gujarat.
(f) Name the chairman of Kothari Commission.

2 (A). Answer the following questions.

14

- (a) Write any seven points of comparison between primary education of U. K. and Japan.
(b) State the recommendations made by Gyanpanch Knowledge Committee for primary education.

OR

- (a) State any seven recommendation made in National Education Policy 1986 for primary education.
(b) Write a short note on development of primary education in India.

2 (B). Answer any three of the following questions.

03

- (a) Who was the chairman of University Education Commission?
(b) Name any two education commissions formed before independence.
(c) State the structure of education suggested by Kothari Commission.
(d) State any two roles of the teacher in improving quality of primary education.
(e) State any two roles of the parents in improving quality of primary education.

Section – 2

3 (A). Answer the following questions.

14

- (a) Explain any four problems of gifted children in detail at the area of primary education.
(b) Which language of teaching should be there at primary level of education? Why? State any seven reasons.

OR

- (a) State any seven problems of primary education in Gujarat.
(b) Giving the full form of BISAG, state the contribution of the same at primary level of education. Give any five suggestions to increase the effectiveness of the programmes presented by the same.

P. T. O

E 1855-4

3 (B). Answer any four of the following questions.

04

- (a) At what age, a child is given admission in standard one?
- (b) Give any two suggestions to overcome the problem of stagnation seen at primary level of education.
- (c) What ratio should be there between teacher and students at primary level of education?
- (d) What do you mean by universalisation of primary education?
- (e) In which article of Indian constitution is 'universalisation of primary education' mentioned?
- (f) What is the main objective of celebrating 'Praveshotsav' in Gujarat?

4 (A). Answer the following questions.

14

- (a) Explain any four problems of children of schedule cast in detail at the area of primary education.
- (b) Explain in detail any four problems seen in terms of physical education at primary level of education in Gujarat.

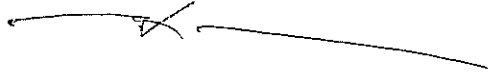
OR

- (a) Explain any four problems of children of schedule tribe in detail at the area of primary education.
- (b) Give any seven suggestions to do comprehensive evaluation of the children effectively at primary level of education.

4 (B). Answer any three of the following questions.

03

- (a) Write full form of SWOT.
- (b) Write full form of CBSE.
- (c) State any two objectives of giving adolescent education at primary level of education.
- (d) What does virtual class mean?
- (e) State any two limitations of Music Education at primary level of education.

- સૂચના: (૧) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
 (૨) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
 (૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ - 1

પ્રશ્ન:1.(A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

- (1) અભ્યાસક્રમની જરૂરિયાત વર્ણવો.
 (2) અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્યક્રમ વચ્ચે તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) અભ્યાસક્રમના સિદ્ધાંતો સમજાવો..
 (2) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમ ૨૦૦૫ના સંદર્ભમાં જ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન:1 (B) નીચેનામાંથી ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

04

- (1) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમનો વિસ્તાર જણાવો.
 (2) NCFનું પૂરું નામ લખો.
 (3) અભ્યાસક્રમ બે લક્ષણો જણાવો.
 (4) અભ્યાસક્રમના માળખાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
 (5) અભ્યાસક્રમ એટલે શું?
 (6) અભ્યાસક્રમનું માળખું એટલે શું?

પ્રશ્ન:2.(A) નીચેના ઉત્તર પ્રશ્નોના લખો.

14

- (1) સામાજ આધારિત અભ્યાસક્રમના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
 (2) વિષયવસ્તુ વિશ્લેષણના પરિબળો ચર્ચો.

અથવા

- (1) પાઠ્યપુસ્તક લખવાનું માળખું સમજાવો.
 (2) શિક્ષકની હાથપોથીના વિકાસ માટેની પદ્ધતિ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

03

- (1) મનોવિજ્ઞાન આધારિત અભ્યાસક્રમ એટલે શું?
 (2) સામાજ આધારિત અભ્યાસક્રમ એટલે શું?
 (3) પાઠ્યક્રમમાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ કરશો?
 (4) પાઠ્યપુસ્તક લખવા માટેની બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
 (5) કાર્યપોથી લખતી વખતે શી કાળજી રાખશો?

પ્રશ્ન:3. (A) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

- (1) વિચાર આધારિત અભ્યાસક્રમની રચના વિશે ચર્ચા કરો.
- (2) સંવરચનાવાદી આધારિત અભ્યાસક્રમની રચના વિશે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) પ્રજ્ઞા અભિગમ સમજાવો.
- (2) તમે એક તરીકે શિક્ષક આનંદદાયક શિક્ષણના નિર્માણ માટે શું કરશો ?

પ્રશ્ન:3.(B) નીચેનામાંથી ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

04

- (1) જીવન કૌશલ્યોના નામ જણાવો.
- (2) શિક્ષક તરીકે સર્જનાત્મકતા કેવી રીતે વિકસાવશો ?
- (3) પ્રજ્ઞા અભિગમના બે ફાયદા જણાવો.
- (4) આનંદ સાથેના શિક્ષણનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (5) ICT નું પૂરું લખો.
- (6) ICT ની ભૂમિકા જણાવો.

પ્રશ્ન:4(A) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

14

- (1) સંરચનાત્મક અભિગમનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન વિશે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) અભ્યાસક્રમના મૂલ્યાંકનનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- (2) રચનાત્મક મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન:4 (B) નીચેનામાંથી ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો.

03

- (1) પરિસ્થિતિ આધારિત વિશ્લેષણ કોને કહેશો?
- (2) સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન પ્રકારો જણાવો.
- (3) CCC'નું પૂરું નામ જણાવો..
- (4) વૈધિક મૂલ્યાંકન સમજાવો.
- (5) વિષયવસ્તુ યથાર્થતા એટલે શું?

E 1868-3

M. Ed. Sem -IV March -2019

B 106 Pedagogy of curriculum in Primary Education

Time 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions: (1) Read the questions carefully and answers to the point.
(2) Marks will be deducted for irrelevant answer.
(3) Answer both sections in a separate answer book.

Section – I

1. (A) Write Answer from the following questions. 14
(1) Explain needs of curriculum.
(2) Clarify difference between curriculum and syllabus.
OR
(1) State principles of curriculum.
(2) Clarify nature of the knowledge of NCF 2005.
1. (B) Write Answer the following four questions in short. 04
(1) Mention area of national curriculum.
(2) Write full form NCF.
(3) Mention two characteristics of curriculum.
(4) Clarify nature of curriculum structure.
(5) What is curriculum?
(6) What is curriculum structure?
2. (A) Write Answer from the following questions. 14
(1) State principles of curriculum development of society based.
(2) Discuss factors of syllabus analysis.
OR
(1) State structure of textbook writing.
(2) State method of teacher handbook development.
- 2 (B) Write Answer the following three questions in short 03
(1) What is curriculum development on psychology based?
(2) What is curriculum development on psychology based?
(3) Which matter involved in syllabus?
(4) Mention two characteristics of text book writing.
(5) Which care take during workbook development?

P. T. O

Section – II

3. (A) Write Answer from the following questions. 14
- (1) Discuss thought based on curriculum.
 - (2) Discuss constructivism based on curriculum.
- OR
- (1) State pragna approach.
 - (2) What to doing as a teacher making for joyful education?
3. (B) Answer the following four questions in short. 04
- (1) Mention name of life skills.
 - (2) How will be developing creativity as a teacher.
 - (3) Mention two benefits of pragna approach.
 - (4) Mention importance of joyful education.
 - (5) Write full form of ICT.
 - (6) Mention role of ICT.
4. (A) Write Answer from the following questions. 14
- (1) State importance of constructivist approach.
 - (2) Discuss about continues comprehensive evaluation.
- OR
- (1) State nature of curriculum evaluation.
 - (2) State importance of summative evaluation.
- 4 (B) Answer the following three questions in short. 03
- (1) Whose telling situation based analysis?
 - (2) Mention types of continues comprehensive education.
 - (3) Mention full form of CCC.
 - (4) Mention formal evaluation.
 - (5) What is content validity?

← X →

M.Ed. (Sem.-4) Examination

B 107

Edu. Mgnt. & Org. in Primary Edu.

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-૦૧

પ્ર .1 (એ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો

(18 ગુણ)

1. પ્રાથમિક શિક્ષણના વ્યવસ્થાપનના અર્થ અને ખ્યાલને વ્યાખ્યાયિત કરો (7)
2. પ્રાથમિક શિક્ષણના સંચાલનની જરૂરિયાત અને પ્રકૃતિની સમજણ સ્પષ્ટ કરો. (7)

અથવા

1. પ્રાથમિક શિક્ષણની વર્તમાન નીતિઓ અને અમલીકરણ વ્યૂહરચના સ્પષ્ટ કરો. (7)
2. શાળા સંચાલન સમિતિના દૃષ્ટિકોણને સમજાવો. (7)

પ્ર 1 (બી) MCQ (6 માંથી કોઈપણ 4)

(4)

1. એસએમસીનું પૂરું નામ પૂરું પાડો?
2. એસએમસીનું કાર્યકાળ શું છે?
3. સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિ શું છે?
4. સંસ્થાકીય વિકાસ શું છે?
5. જિલ્લા પંચાયત શું છે?
6. મેનેજમેન્ટ શું છે?

પ્ર .2 (એ) નીચેના પ્રશ્નોનો વિગતવાર વિગતવાર જવાબ આપો (17 ગુણ)

1. વિવિધ પ્રકારની પ્રાથમિક શાળાઓની વ્યવસ્થાપનની પ્રકૃતિ અંગે ચર્ચા કરો (7)
2. રાષ્ટ્રીય સ્તરે સમાજ માટે સરકારી શાળાઓની ભૂમિકા જણાવો (7) (7)

અથવા

3. નવોદય વિદ્યાલયની યોજનાની ભૂમિકા અંગે ચર્ચા કરો ઓળખો
4. પ્રાથમિક શિક્ષણ માટે સંપૂર્ણ પ્રાધાન્યતા ક્ષેત્રો માટે વ્યૂહરચનાની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો (7)

પ્ર 2 (બી) MCQ (5 માંથી 3)

(3)

1. સીબીએસઈ યોજનાના કયા વર્ષમાં અમલમાં મૂકાયો?
2. સરકારી શાળા આયોજનની નિષ્ફળતા માટેનું કારણ આપો
3. શિક્ષણ સુધારણાઓની વિશેષ સંસ્થાઓને જણાવો
4. આયોજન પંચ ક્યારે સ્થાપવામાં આવ્યું?
5. સ્થાનિક સ્તરે આયોજનની પ્રક્રિયા સમજાવો

વિભાગ-૦૨

પ્ર ૩. (એ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો

(18 ગુણ)

1. પ્રાથમિક શાળા માટે સ્થળની પસંદગીની યોજના ડિઝાઇન અને પરિમાણ આવશ્યક સ્વરૂપો અને માળખું વર્ણન કરો. (7)
2. પ્રાથમિક સ્તરે સામાન્ય રીતે કયા દેખરેખ પ્રથાઓ લાગુ કરવામાં આવે છે? (7)

અથવા

1. શિક્ષક માટે વ્યવસાય વિકાસ માટે કાર્યક્રમનું વર્ણન આપો (7)
2. શિક્ષકોની ફરજો અને કાર્યો શું છે? (7)

પ્ર ૩. (બી) MCQ (6 માંથી કોઈપણ 4)

(4)

1. DEO ની લાયકાત વ્યાખ્યાયિત કરે છે.
2. પીટીએ શું છે?
3. કયા ક્ષેત્રોમાં શાળા પ્રગતિ / પ્રદર્શનની દેખરેખ રાખવામાં આવે છે?
4. શાળા સુવિધામાં કયા લોકો જવાબદાર છે?
5. એસએમસી સમાપ્ત થયા પછી કયા દસ્તાવેજો અને અહેવાલો તૈયાર કરવામાં આવે છે?
6. પીટીએના મહત્વનું નામ શું છે?

પ્ર 4. (એ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો

(17 માર્ક્સ)

1. પ્રારંભિક શિક્ષણના વૈશ્લેષિકરણના કન્સેપ્ટ, મહત્વ અને પ્રતિકારક પરિબલો વિશેનું વર્ણન કરો. (7)
2. શિક્ષણનો અધિકાર અધિનિયમ, 2009 અને વૈશ્લેષિકરણની વ્યૂહરચના માટે ઉપાયો (7)

અથવા

1. કાળાં બોર્ડ યોજના અને તેના અમલીકરણની કામગીરીની ચર્ચા કરો (7)
2. કન્સેપ્ટ, હેતુઓ અને અમલીકરણ ના સંદર્ભમાં સર્વ શિક્ષા અભિયાન (એસએસએ) સમજાવો. (7)

પ્ર 4. (બી) MCQ (5 માંથી કોઈપણ 3)

(3)

1. એસસીઈ શું છે.
2. ગુનોત્સવમાં મેનેજમેન્ટમાં વિદ્યાર્થીઓની ભૂમિકા શું છે?
3. સેવા તાલીમ કાર્યક્રમના ઘટકોનું નામ આપો.
4. અસરકારક સંચાલન માટે કયા લોકો જવાબદાર છે?
5. મધ્યાહ્ન ભોજન યોજનાનું મહત્વ શું છે?

English version

Part 1

Q1(A) Answer the following questions

(18 Marks)

1. Define the meaning and concept of Management of Primary Education (7)
2. Explain the need and nature of Management of primary education. (7)

OR

1. Specify the current policies and execution strategy of Primary education. (7)
2. Explain the point of view of the school management committee. (7)

Q1 (B)MCQ(Any 4 out of 6)

(4)

1. Provide the full name of SMC?
2. What is the tenure of SMCs?
3. What is institutional culture?
4. What is institutional development?
5. What is the district Panchayat?
6. What is the Management?

Q2 (A) Answer the following questions in detail (17 Marks)

1. Discuss nature of management of various types of primary school (7)
2. State the role of Government school for society at the national level (7)

OR

3. Identify the role of Navodaya Vidyalaya plans in Educational (7)
4. Specify the role of Strategy for fully priority fields for Primary Education (7)

Q2 (B) MCQ (3 out of 5) (3)

1. In which year of the CBSE plan implemented?
2. Give a reason for the failure of the Government School Planning
3. State the special institutions of education reform
4. When did the Planning Commission be established?
5. Explain the planning process at local level

Part 2**Q3. (A) Answer the following questions (18 Marks)**

1. Describe the planning design and dimension required forms and structure of selection of place for primary school. (7)
2. Which monitoring practices are usually applied at primary level? (7)

OR

1. Give description of programme for profession development for teacher (7)
2. What are the duties and functions of teachers? (7)

Q3. (B) MCQ(Any 4 out of 6) (4)

1. Define qualification of DEO.
2. What is PTA?
3. School progress /performance is monitored in which areas?
4. Which people are responsible in a school facility?
5. Which documents and reports are prepared after SMC is completed?
6. Name the importance of PTA?

Q4. (A) Answer the following questions (17Marks)

1. Discuss about Concept, importance and resisting factors of Universalization of Elementary Education (7)
2. Explain Right to Education Act, 2009 and remedies for strategy of Universalization (7)

OR

1. Discuss in details the operation Black Board Scheme and its implementation (7)
2. Explain the Sarva SikshaAbhiyan (SSA) with respect to Concept, objectives and implementation (7)

Q4. (B) MCQ (Any 3 out of 5) (3)

1. What is SCE.
2. What is the role of students in management in Gunotsav?
3. Name the components of in service training programme.
4. Which people are responsible for effective management?
5. What is the importance of Mid-day Meal Scheme?

